

کاربرگ فارسی پایه چهارم ابتدایی

درس یازدهم: فرمانده دل‌ها

سوالات چهار گزینه ای

۱- رابطه‌ی کدام دو واژه، با بقیه فرق دارد؟

- (۱) گذرگاه - معبر
- (۲) سربلندی - سرافکنندگی
- (۳) تصرف - مالکیت
- (۴) حمله - هجوم

۲- کدام واژه، «جمع» نیست؟

- (۱) اطفال
- (۲) اعمال
- (۳) ارسال
- (۴) اشکال

۳- در پایان جمله‌ی «خدا را شکر» چه علامتی باید گذاشته شود؟

- (۱) نقطه
- (۲) علامت پرسش
- (۳) علامت تعجب
- (۴) همه‌ی موارد صحیح است.

۴- کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟

- (۱) آفریدگار
- (۲) خبرنگار
- (۳) آموزگار
- (۴) پروردگار

۵- کدام کلمه با توجه به معنای آن، غلط املائی ندارد؟

- (۱) دژ: هسار
- (۲) بی‌وغفه: بدون توقف
- (۳) وجد: زوق و شوق
- (۴) متجاوز: تجاوزگر

سوالات تشریحی

۱- درباره‌ی خرمشهر، چهار جمله (خبری - پرسشی - امری و عاطفی) بنویس.

جمله‌ی خبری

جمله‌ی پرسشی

جمله‌ی امری

جمله‌ی عاطفی

۲- خاطراتی از فرماندهان جنگ تحمیلی، در کادרהای زیر آمده است؛ آن‌ها را بخوان و به سؤالات پاسخ بده.

حاج احمد متوسلیان

راضی‌اش کرده بودند، برود بیمارستان صحرائی. «حق ندارید بگید فرمانده‌س، بگید یک سرباز معمولیه»
می‌خواستند بی‌هوشش کنند، نگذاشت. گفت: «ممكن است در بی‌هوشی حرفی بزنم و عملیات لو برود...»

شهید مهدی زین‌الدین

اگر با مهدی نشسته بودیم و کسی قرآن لازم داشت، نمی‌رفت این طرف و آن طرف و آن طرف را بگردد. می‌گفت: «آقا مهدی! لطفا قرآن را از داخل جیبت بده ...»

شهید محمد علی رهنمون

مسجد، نزدیک خانمان بود. هر سه نوبت نمازش را در مسجد می‌خواند ...

شهید مهدی باکری

شهردار که بود، به کارگزینی گفته بود از حقوقش بگذارند روی پول کارگرهای دفتر.
بی سرو صدا، طوری که خودشان نفهمند ...

الف) به نظر شما، ویژگی مشترک شهدا چه بود؟

ب) چرا حاج احمد متوسلیان نگذاشت برای درمان، بی‌هوشش کنند؟

ج) کدام شهید، شهردار بود؟ می‌دانید شهردار کدام شهر؟

د) در بین متن خاطره‌ها بگرد، کلمه‌هایی را که از دو قسمت تشکیل شده‌اند، در جاهای خالی زیر بنویس.

ه) آیا در قامیل یا در محله‌ی شما، شهیدی هست؟ نام ایشان را با تصویری از باغ گل که در کادر زیر رسم می‌کنی، به ما هدیه

کن.

۳- حروف جا افتاده از واژه‌ها را به آن‌ها وصل کن.

○ ترجیح دادن

○ ا-تقاد

○ ترف

○ س-این

ذ

ط

ژ

ح

ق

ه

ص

ع

○ وق و شوق

○ د

○ مکه

○ انعام پذیر

۴- دوست خوبم! با آرزوی این که بهترین فرزند برای پدر و مادرت باشی، شعر «مادر» را بخوان، آن را به مادر مهربانت تقدیم کن و به سؤالات پاسخ بده.

مادر

آن ز جان و ز تن گرامی تر
کیست آن جلوه گاه نور بصر*
دور از گرد ما، هزاران شر
آن شفاعوی ما به درد اندر*

کیست آن دل نواز جان پرور؟
کیست آن تکیه گاه روح و روان
آن که کرد از دعای نیمه شبی
آن پرستار ما به بیداری

کیست این آشنای مهر اندوز

غیر آرام جان و دل ، «مادر»؟

مادر ای جان من ترا قربان

ای مرا همچو روح در پیکر

مادر ای زیر مقدمت پنهان

جنت خلد* و چشمی کوثر

شکر این رنج های بی حد را

کی توان آمدن ز عهده به در؟

«ادیب برومند»

*بصر: دیده، چشم

*به درد اندر: در دوران درد و بیماری

*جنت خلد: بهشت جاویدان

الف) جمله‌ی اول شعر، چه نوع جمله‌ای است؟

ب) کلمه‌ی «دل‌نواز» از دو بخش معنی دار «دل+نواز» تشکیل شده است، دو واژه‌ی دیگر در شعر را که از دو بخش معنی‌دار

ساخته شده‌اند، در جاهای خالی زیر، بنویس.

ج) بیت آخر شعر، چه مفهومی را بیان می‌کند؟

د) جمله یا بیتی زیبا در وصف «مادر» بنویس.

۵- دوست مهربانم؛ جدول «مادر» را پر کن.

۱. مخالف نزدیک

۲. مذهب، آیین

۳. مطیع

۴. اسم

۵. روشنائی

۶. فونین شعر

۷. میوه‌ای فوشبوست.

۸. زیر پای مادران است.

۹. نمناک

۱۰. مخالف ضرر

۱۱- قلعه ، همار

